

RABHADH

Caithfear an Ceistpháipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabha(i)r ag deireadh an scrúdaithe, nó caillfear marcanna.

Scríobh do Scrúduimhir anseo⇒

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2012

DÉ CÉADAOIN 20 MEITHEAMH 2012 –MAIDIN 9.30 - 12.00

EACNAMAÍOCHT TALMHAÍOCHTA – GNÁTHLEIBHÉAL
(320 marc)

Freagair **cúig cheist déag** as Cuid I agus **ceithre** cheist as Cuid II.
Níor cheart duit níos mó ná uair an chloig a chaitheamh le Cuid I.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).
Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

**NÁ DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS
LEIS AN/NA (bh)FREAGARLEABHA(I)R A ÚSÁIDEADH CHUN NA CEISTEANNA
I gCUID II A FHREAGAIRT.**

CUID I (120 marc)

Freagair cúig cheist déag.

Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.

Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

1. Tagraíonn conacra do thalamh talmhaíochta a thógáil ar cíos ar feadh tréimhse:
(Cuir tic (✓) sa bhosca cuí.)

11 mhí

12 mhí

24 mhí

2. Is é a thugtar ar an sciar de chaipiteal a bhíonn ag teastáil chun innealra, trealamh agus foirgnimh feirme a chur in áit a leithéidí atá seanchaite ná

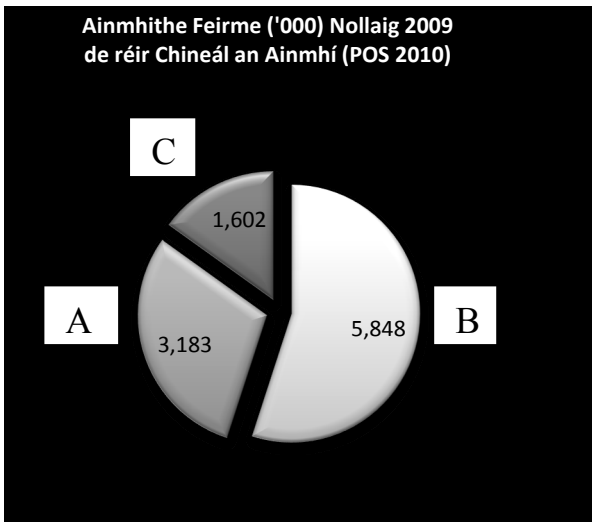
_____.

3. “Ní hacmhainn don fheirmeoir a sholáthróidh níos mó bainne ná mar a cheadaíonn a c(h)uóta dó/dí, neamhaird a thabhairt ar bhagairt an fhorthobhaigh idir seo agus an bhliain 2015.”
Mínigh (i) bagairt an fhorthobhaigh agus (ii) tábhacht na bliana 2015.

(i) _____
_____

(ii) _____
_____

4. Léiríonn an phíchart thíos beostoc an gheilleagair náisiúnta (eallach, caora, muca) i Nollaig na bliana 2009 de réir a méid choibhneasta. Sa bhosca thíos, scríobh cé acu earnáil den bheostoc a seasann A, B agus C di.

A	B	C

5. Cé gur tháinig méadú suntasach ar phraghas na muiceola le linn na bliana 2011, níor tháinig feabhas ar chúinsí na bhfeirmeoirí muc. Mínigh cúis **amháin** atá leis seo.

_____
_____

6. Thart ar €1.6 billiún in aghaidh na bliana an fáltas talmhaíochta a fhaigheann Éire ón AE, agus faightear thart ar €1.3 billiún den mhéid sin mar 'íocaíocht aonair feirme'. Míniú 'íocaíocht aonair feirme'.

---

7. Is é praghasleasteachas an éilimh (PED i mBéarla) ar mhairteoil ná -1.5. Dá rachadh méadú 10% ar an bpraghas thiocfadh _____ (méadú/laghdú) _____ % ar an gcainníocht a éilítear.

8. I Samhain 2011 bhí an ráta dífhostaíochta ag 14.5% (staitisticí POS). Luaigh slí **amháin** a mbíonn tionchar eacnamaíoch ag an ráta an-ard dífhostaíochta seo ar an bhfeirmeoireacht.

---

9. Ainmnigh an luach saothair / íocaíocht a shaothraíonn gach ceann de na Tosca Táirgthe seo a leanas:

Toisc	Luach saothair / Íocaíocht
TALAMH	
CAIPITEAL	

10. Is é an céatadán measta de tháirgeadh déiríochta uile na hÉireann a easpórtáladh sa bhliain 2010 ná: (Cuir tic (✓) sa bhosca cuí.)

10% 50% 80%

11. Cuireann feidhm an táirgthe síos ar an gcoibhneas idir _____ agus _____.

12. Líon isteach na trí phríomhghné eile den chumasc margaióchta sna spásanna thíos:

		TIONSCNAMH	
--	--	-------------------	--

13. Bunaíodh an Eagraíocht Dhomhanda Trádála sa bhliain 1995. Luaigh an príomhchuspóir atá aici.

---

14. Déantar staid airgeadais fadtéarma na feirme a thomhas leis an gcóimheas fiachais / _____.

15. De réir an tSuirbhé Náisiúnta Feirme a rinne Teagasc, ba é an meán-ioncam feirme in Éirinn sa bhliain 2010 ná:

(Cuir tic (✓) sa bhosca cuí.)

€18,000

€32,000

€54,000

16. Thug an tAontas Eorpach an Treoir um Níotráití isteach sa bhliain 1991.

(i) Tabhair breac-chuntas ar an bpríomhchuspóir atá ag an Treoir sin:

(ii) Mínigh an téarma ‘Treoir’:

---

17. Tá stocaireacht maidir le hathchóiriú an Chomhbheartais Talmhaíochta (CT) ar cheann de na róil atá ag Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann (IFA i mBéarla). Mínigh an téarma ‘stocaireacht’:

---

18. De réir Dhlí Engel, caitheann grúpaí ardioncaim sciar _____ (níos lú/níos mó) dá gcuid ioncaim iomláin ar _____ ná mar a chaitheann grúpaí íseal-ioncaim.

19. Tabhair breac-chuntas ar an bhfáth go mb’fhéidir go mbeadh ar fheirmeoir breithmheas ar infheistíocht a dhéanamh.

---

20. Luaigh teorainn **amháin** a bhaineann le polasaí cabhrach bia do thíortha atá i mbéal forbartha.

Ná dearmad an ceistpháipéar seo a thabhairt ar ais leis an/na (bh)freagarleabha(i)r a úsáideadh chun na ceisteanna i gCuid II a fhreagairt.

CUID II (200 marc)

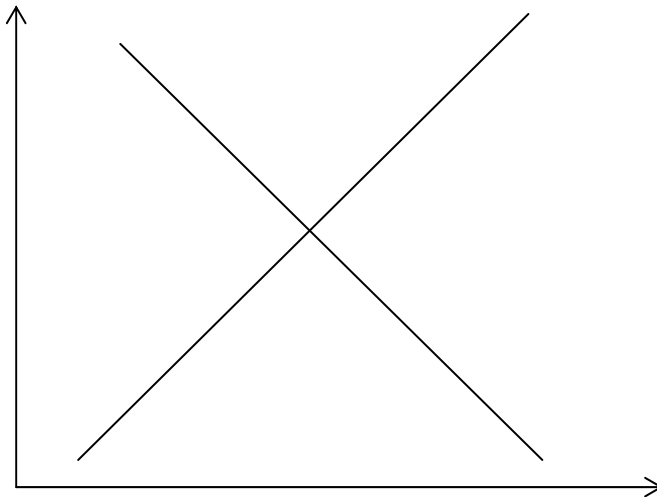
Freagair **ceithre** cheist.

Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.

Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).

Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

1. Léirítear sa léaráid thíos an tÉileamh ar Phrátaí Éireannacha agus Soláthar na bPrátaí Éireannacha in Ollmhargaí na hÉireann. Cóipeáil an léaráid i do fhreagarleabhar.

- (a) Lipéadaigh an dá áis, an t-éileamh ar phrátaí, an soláthar prátaí agus an praghas cothromaíochta in Ollmhargaí na hÉireann.

- (b) Meastar go coitianta gur féidir Pasta a úsáid in ionad prátaí.

Mínigh an téarma eacnamaíochta ‘earra ionaid’.

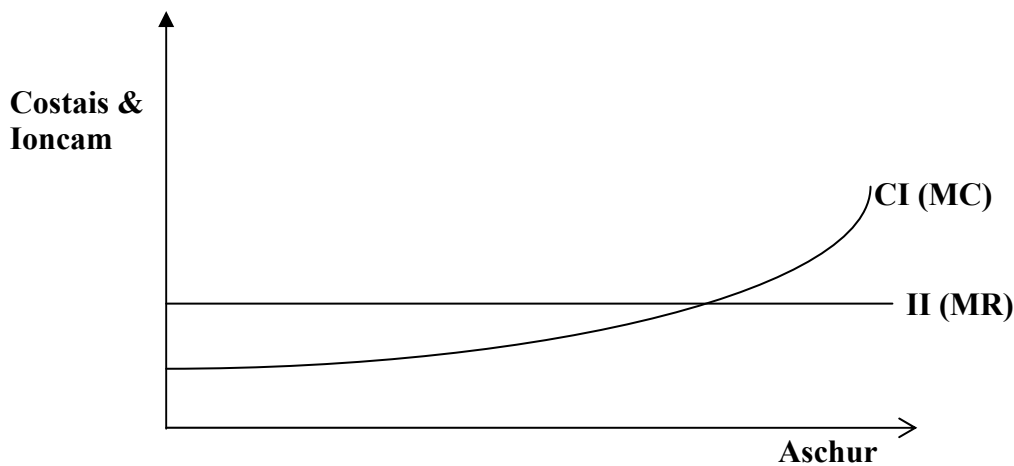
- (c) Mínigh, le cabhair léaráide ar leith i ngach cás, na slite a mbeadh tionchar ag **gach** ceann de na nithe seo a leanas ar an Éileamh ar Phrátaí Éireannacha **nó** ar Sholáthar na bPrátaí Éireannacha:
- (i) tosaítear feachtas rathúil fógraíochta ar son prátaí Éireannacha
  - (ii) cuirtear ar ceal taraif ar phrátaí a iompórtáiltear
  - (iii) bíonn drochaimsir san earrach ina cúis le dúchan na bprátaí.
- (d) Tabhair breac chuntas ar **dhá** shlí a mbíonn tionchar eacnamaíoch atá ag cogadh na bpraghsanna sna hollmhargaí faoi láthair ar an bhfeirmeoireacht.

[50 marc]

2. (a) Tá an-tóir ar mhargáí feirmeoirí in Éirinn le blianta beaga anuas.
- (i) Mínigh an téarma “margadh feirmeoirí”.
- (ii) Mínigh **dhá** bhuntáiste atá ann don fheirmeoir a dhíolann a chuid táirgí ar mhargáí feirmeoirí.
- (iii) Mínigh **dhá** thoisic ba chóir don fheirmeoir a chur san áireamh nuair a dhíolann sé táirgí ar mhargadh feirmeoirí.
- (b) Saghas aonad gnó i gcúrsaí talmhaíochta is ea an comharchumann. Mínigh **trí** príomhphrionsabal a bhaineann le comharchumainn talmhaíochta.
- (c) Margadh nideoige is ea an fheirmeoireacht orgánach. Mínigh an téarma ‘margadh nideoige’ agus luaigh sampla talmhaíochta **amháin** eile.

[50 marc]

3.

Taispeánann an léaráid thuas an leibhéal aschuir is brabúsaí le táirgeadh.

- (a) Mínigh an difríocht idir an Costas Imeachach agus an tIoncam Imeachach.
- (b) Cóipeáil an léaráid i do fhreagarleabhar agus marcáil ar an léaráid an leibhéal aschuir is brabúsaí (úsáid an lipéad Q_1).
- (c) Mínigh cén fáth a mbeadh an brabús níos lú dá dtáirgfí níos mó nó níos lú den aschur seo (Q_1).
- (d) Déan idirdhealú idir *ionchuir toisce* agus *ionchuir idirmheánacha*. Tabhair sampla **amháin** de gach ceann acu.

[50 marc]

4. Anseo thíos tá na cuntais feirme atá ag feirm déiríochta in Éirinn:

		€
Díolacháin lúide ceannacháin de	Bainne	95,000
	Beostoic	38,000
	Barra	2,500
Costais Athraitheacha		37,000
Tomhaltas teaghlaigh dá tháirgeacht féin		7,500
Athrú ar fhardail		-6,000
Costais sheasta	(i) Dímheas	4,500
	(ii) Costais sheasta eile	27,500

- (a) Ríomh, agus gach áireamh á thaispeáint agat:
- (i) Aschur (táirgeacht) na Feirme
  - (ii) Ollchorrlach na Feirme
  - (iii) An t-ioncam ó fheirm an teaghlaigh.
- (b) (i) Luaigh **dhá** shampla de “Costais sheasta eile”.
- (ii) Luaigh **dhá** shampla de chostais athraitheacha de réir mar a bhaineann siad le cúrsaí talmhaíochta.

[50 marc]

5. “Ní foláir don fheirmeoir caidreamh dearfach a bheith aige le banc.”

- (a) (i) Tabhair breac-chuntas ar an bhfáth nach mór d’fheirmeoir caidreamh maith a bheith aige/aici leis an mbanc.
- (ii) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí a bhféadfadh feirmeoir feabhas a chur ar an gcaidreamh atá aige/aici leis an mbanc.
- (b) (i) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** chúis a mbeadh creidmheasa ag teastáil ó fheirmeoir sa ghearrthéarma.
- (ii) Mínigh conas a oibríonn rótharraingt bhainc.
- (c) D’ainneoin pleanáil chúramach a bheith déanta aige, tá deacracht ag feirmeoir freastal ar na sceidil chomhaontaithe íocaíochta don iasacht €100,000 a fuair sé chun innealra feirmeoireachta a cheannach.
- (i) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** rogha a d’fhéadfadh a bheith ag an bhfeirmeoir.
- (ii) Mínigh na deacrachtaí a chruthódh gach rogha díobh don fheirmeoir.

[50 marc]

6. (a) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** chuspóir atá le Comhbheartas Talmhaíochta (CT) an AE a tháinig i bhfeidhm sa bhliain 1962.
- (b) Níor mhór an CT a athchóiriú chun dul i ngleic le dúshláin eacnamaíocha agus le dúshláin chomhshaoil an lae inniu. Tabhair breac-chuntas ar dhúshlán eacnamaíoch **amháin** agus ar dhúshlán comhshaoil **amháin** atá roimh an CT faoi láthair.
- (c) Tá ballstáit nua tagtha isteach san Aontas Eorpach le blianta beaga anuas. Déan plé ar na slite a bhfuil tionchar aige sin ar thalmhaíocht na hÉireann.

[50 marc]

Ná dearmad an ceistpháipéar seo a thabhairt ar ais leis an/na (bh)freagarleabha(i)ra úsáideadh chun na ceisteanna i gCuid II a fhreagairt.

Leathanach Bán